

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pre septem
mană: Duminecă și Joi. — Prenume
ratuna se face în Sabiu la expediția
foiești pre afară la c. r. poște cu bani
gata prin scrisori franceze, adresate către
expediția. Pretul prenumerării pen
tru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear
pre o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen

Nr. 31 ANULU XXI.

Sabiu, în 19 Apriliu (1 Mai) 1873.

trn celelalte părți ale Transilvaniei pentru
provinciile din Monarhia pre unu anu 8 fl.
iéra pre o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru
princ. si terii străine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se platește pentru întâia
óră cu 7 cr. sirulu, pentru a doua órá cu
5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2
cr. v. a.

Sinodul archiepiscopal.

(Continuare din Sied. II)

Presidiul pune pre mesă sinodului raportul
epitropiei archiepiscopale și alu fiscalului archiepiscopale
despre starea proceselor archiepiscopale.

D. Manole voiesce a face acum propunerea
următoare:

Considerându, ca în intielesulu § 95 din St.
Org., după constituirea sinodului cea din tâi agenda
este slaverirea regulamentului pentru afacerile
interne. —

Considerându, ca de-si onorabilul sinod pos
ede unu regulamentu in acésta privintia, daru
considerându, ca acesta regulamentu ici côlea este
asă de manu incătu dela esistintă lui in
cōcē s'au ivit mai multe neajunsuri, dorindu eu
mai departe că aceste neajunsuri ce-lu putieno pre
viitor sa se delature asternu cu privire la § 15
din regulamentu urmatore.

Propunere,

Onorabilul sinod se bine voiasca a decide,
că la § 15 din regulamentu se se adauge după
cuventul „desbatere“ lini'a din urma, următoarele
cuvinte:

„Presidiul este obligat a dă respunsu la
ori-ce interpellatiune de regula in 3 dile s'au celu
multu in sessionea anuala a sinodului si numai in casuri
extraordinarie celu multu in sessionea urmatore
a sinodului. —

Diamandi I. Manole.

Presidiul aduce aminte propuneroului, ca
propunerea sea e de sine stataloria si tocmai in intielesulu
regulamentului are sa se faca la tempulu
seu.

Dr. Mesiotă e de parere, ca după ce s'au
impartăsu esibite din partea presidiului sinodului,
acestă se tréca numai decătu la alegerea comis
sionilor.

Bologa este de parere, că sa nu se tréca
preste propunerea lui D. Manole, sociindu-o ca
este la locul seu si inca că o propunere de ur
gintie.

Mihaltianu procedendu din intielesulu
§-lui 95 stat. org. desfășura, ca fia-care sinod
alesu pre trei ani are sa-si faca regulamentu de
afaceri; asă si sinodul de fată aru trebui inainte
de totă sa-si compuna unu regulamentu de afaceri
după care sa se orientedie tota procederea sinod
ului in periodulu acesta de trei ani.

Macelariu springesce propunerea lui
D. Manole si o dechiera de urgență.

Boiu e pentru deslusirile date de presidiu.
Popescu springesce propunerea lui Mihaltianu
si sustiene deslusirea presidiului fată cu propunerea
lui D. Manole pentru că acésta contiene numai uno
amendamentu.

Bologa întrăba deca se springesce propunerea
lui D. Manole si deca se primesce de urgență si
roga pre presidiu in intielesulu acestă se provoce
pre sinod a se enunciă.

Președintele după deslusiri mai detaliate spune,
ca obiectul acestă nu-si are locul aci si pro
voacă pre sinod a se apucă de alegerea comis
sionilor.

Branisice springesce pre Bologa, asă
si Hania. T. Rosiescu e de parere ca pro
punerea sa se springesca ori apoi sa se dea unei
comisiuni carea mai tardu sa vina sa-si dea pa
rerea osupr'ai.

Preda reflectăda, ca statutul organicu n'a avutu
in vedere cu § 95 schimbarea regulamentului de
afaceri, după cum se propune acum, in fia-care ses
sione a sinodului, ei-a avutu in vedere ca atunci
cându s'a făcutu st. or. inca nu era regulamentu
si de aceea acum regul, că atare nici nu poate fi

objectul de desbatere, de aceea propune trece
rea la ordinea dilei.

Dr. Pecurariu arata, ca desbaterea de
până acum nu se poate justifică nici decum si pune
intrebarea, ca are sinodul regulamentu său bă,
atrage atenția acelor ce voru sa pună esistintă a
regulamentului in cestiu, ca-si subtragu terenul
de sub picioare, căci precum este stat. org. partea
materială a constituui năstre asă este regul,
partea formale; deca se simtu mancătă in regula
mentu său deca nu este bunu, atunci sa se procede
la facerea unui nou si la urmarea cu densulu in
intielesulu legilor ce aveam; sustine treccerea la
ordinea dilei.

Popescu mai apera odata propunerea lui
Mihaltianu. D. Manole si apera propunerea sea.

Presidiul arata din nou, ca nici n'a fostu locul
obiectului, dara din vorbiri se vede mai departe ca
aceste au fostu fără de obiectu; deci staruesce din
nou, că sinodul sa primește alegerea comisiunilor
acea ce se si intemplă; asemenea se primește ordi
nea dilei in legătura cu propunerea lui Preda. Cu
aceste fiindu tempulu inaintat siedintă se termină
si se anuncia a III pre 4 ore după amedi.

Siedintă III. 16 Apr. 1873.

Se cetește protocolu siedintei premergătoare
si se verifica. Dupa acésta arata presidiul, ca cav.
de Pucariu s'a insinuatu bolnavu si ca cere a fi
dispensat de participare la sinodul pâna la reînsana
tosiare. Se transpune comisiuniei verificătorie; mai de
parte arata ca a intrat o petition din tractulu proto
presb. alu Dobrei, in carea cere comunele respecti
vului tractu a nu se desfăștu Tractulu acela. Se
va predă com. petitionarie. Dela Par, adm. ala Ag
niete o aretare in cestiu Roibăvul, carele in
proiectul de arondare s'a datu la tractulu proto
presbiteral alu Fagarasiului. La tempulu seu comis
de arondare. Totu de acătă natură este o aratare
din tractulu protopresb. alu Secului. Si acésta se
predă comis. resp.

La ordinea dilei este alegerea comisiunilor,
spre care sfersitu se suspende siedintă pre 1/4 ora.

La redeschiderea siedintei se alegu in co
missionea bugetaria:

Popa, Hannia, Metianu, Ratiu, Filipescu, Cos
muti, Dr. Boroi, Dr. Gallu, Preda, Manole, Pe
troviciu, si Danciu.

in comisiunea scolastica :

Zach Boiu, I. Popescu, Dr. Puscariu, Mihaltianu.

Dr. Mesiotă Dr. Gallu, Dr. Pecurariu, T. Ro
siescu, Macelariu, Codru Dragusianu, Costino, Can
drea.

in comisiunea de arondare :

Popa, Macelariu, Boiu, Metianu, Dr. Mesiotă,

Branu de Lemeny, Gaetanu, Tipeiu, Trombitasius

Buzdugu, Filipescu, Ratiu, Rosiescu, Cosmuti, Pa
piu, Ios. Orbonasiu, Trifu, Costino, Patili si Danciu

pentru regularea parochielor pre :

Hannia, Branu de Lemeny, Baracu, Dr. Petru,

I. Popescu, Buzdugu, Macelariu, si Bologa.

pentru comisiunea petitionaria pre :

Tordasianu, Piso, Mich. Orbonasiu, Dr. Petru,

Patili si Bojiti;

pentru bugetulu cassei pre :

Branu de Lemeny, prot. I. Popescu, Tipeiu,

Popa, Siandru, Baracu.

Dupa alegerea acestoră propune D. Manole,

alegerea unei comisiuni pentru propuneri, carea după

noile spriginiri si respingeri din partea mai multor

deputati se primesce si se alege din urmatorii :

Manole, Dr. Pecurariu, Olario, Bojiti, Boiu, Fra
tesiu, cari se primesc de către sinodo.

Terminânduse alegerea comisiunilor se face

propunere din unele părți sa se incheie si perfrac
tarea pentru astă-di.

Dr. Gallu ince cere, că pentru câștigarea

tempulu si pentru ca deputati domiciliati in Pestă

se ieșe odata din nesigurantă, in care se află, si
nodul se procede numai decătu la continuarea
verificării intrerupte.

Fiindu Dr. Gallu sprinținit de V. Rosiescu
si de Dr. Borcea se pune la votu continuarea
verificării si se primesc. Referint Siandru
la cerere cetește motivarea majoritatii si minori
tatii din comisiunea verificăre.

Popescu luându cuvintul spune, ca intre
membrii comisiunii numai intărită s'a nascutu
disensiune, incătu privesce competenția de dreptu a
celor domiciliati in Pestă de a fi deputati ai arch
iepiscopale si se provoca la incidente din trecutu,
unde in unele tracte protopresbiterali s'au alesu de
putati din alte tracte si consistoriul le-au respinsu
ca contrarie Stat. org., iera incătu privesce actul
de alegere nu se poate face nici o obiectiune, căci
acel'a este in tota regulă.

Boiu adauge, ca si densulu e membru alu
comisiunii acestei si asă in interesulu adeveru
lui constatăză, ca explicația data de antevorbitor
in ceea ce privesce afacerea din cestiu s'a
datu mai târdiu, si in acte este scrisa pre marginie
cu una semnu.

Dupa mai molte pro si contra,

Președintele chiarifică cestiuarea des
partiendu verificarea de interpretarea statutului org
anicu.

Dr. Borcea dice, ea minoritatea voiesce că
din incidente de maineante sa se desbată cestiuarea
in principiu, dara nici ea nu este contra ver
ificării.

Președ. pune obiectulu verificării la desbatere.

Bologa este contra alegerei si espune cum
i s'a intemplatu densulu, si lui Macelariu anul tre
ciutu in tract. Mercurei de unde a fostu eschisi pen
tru ca nu era cu domiciliul in acela si tractu.

Branisice, e pentru Borei, dara incătu pen
tru partea principale, ca adeea potu fi alesu cei do
miciiliati in Pestă in sinodul archiepiscopal, des
legarea cestiuenei acestei sa o faca congresulu.

Popa e pentru Bologa.

Mihaltianu springesce parerea lui Bore
ci, ba chiar si in ceea ce privesce principiu
este, după explicația ce o da §§-loru respectiv
din Stat. org., a se admite alegerea deputatilor si
in sinodul protopresbitalu si in celu archiep
iscopal de ori si unde.

Codru Dragusianu de aceeași pa
rere, incătu pentru alegerea deputatilor cu domi
ciliu in Pestă ca si Borei; incătu pentru prin
cipiu face distinctionea, ca in Stat. org. ceea ce
privesce parohia si protopresbitalu este pre
cisul si arata ca si in cele politice suntu analogii de
aceste in cercurile inferiore, unde alegările suntu
restrinse la acelesi cercuri; cându inse e vorba de arch
iepiscopala atunci deputati potu fi alesu de ori si unde,
din provinci'a metropolitana.

Popescu aru si de parere, că dreptul
passivu de alegere se nu se restringă nici decum
nici in protopresbiteralate nici in archiepiscopala. Crede
mai departe ca intrebarea acésta nu aru si venit
pre tapetu deca consistoriul nu si-aru si insositu
dreptul de mai multe ori a o interpretă, amintesc
de unele casuri mai vechi si mai prospete din cari
deduce ca consistoriul a interpretat stat. org. cu
denegarea dreptului passivu in tractulu seu protop.
in a căru si vrea sa atraga barbati apti de a
folosi tractului, este pentru verificarea deputatilor
cu domiciliu in Pestă si pentru interpretarea lui
Mihaltianu. Rosiescu e pentru verificare.

Dr. Pecurariu se mira, ca se face atât a
vorba despre interpretarea statut. org. si despre
aceea ca cine e indreptatul a-lu interpretă. Ori-cine
lu poate interpretă prin urmare si consistoriul si
sinodul; cum lu va interpretă congresulu este altu
ceva. Nu într-acésta jocă greutatea cestiuenei, ci

intr'aceea, ca legea trebuie intelese si locu'm a acé-
st'a se vede ca nu o potu unii. Dlu Bolog'a s'a
plansu, ca densului si consolului i s'a facutu ne-
dreptate la Mercurea, pentru ca in puterea interpre-
tarei § 38 din stat. org. au fostu eschisi din sino-
dulu protopresbiteralu, pentru ca acésta nu s'a in-
templatu pre basea citatului §-su, ci pre basea
§ 40, inse ceea ce s'a intemplatu cu dloru inca nu
este motivu de ajunsu de a eschide pre cav. de
Puscaru si consoli dela alegerea passiva. Nu aru
avé nimicu in contra cându dlu Bolog'a aru puté aretat
unu singuru § care sa contine despre archidiecesa,
ceea ce se dice la §§ despre parochia si protopres-
biteralu, dura cu legea in mână acésta nu se pote;
prin urmare cu aceea-si in mână nici eschiderea
disiloru deputati nu este possibile. Sa mira de
dep. Pop'a care aru trebui se fia cunoscuta mai
bine cu legile, cum pote sustine aceea-si parere că
si Bolog'a. Trece la analogie si adeca la dreptulu
comunalu si alo patriei si arata ca si aci cu căto
e cerculu mai restrius cu atât'a este si dreptulu
passivu de alegere mai restrinsu si cu căto cerculu este
mai mare cu atât'a sa largesce si sfer'a acestui dreptu.
Revenindu asupra §§. din stat. org. spune ca § 4
la care se provoca unii domni contine numai ca-
stigare de drepturi. Face o asemeneare intre refe-
rinta celorunu domiciliati in Pest'a oás nascutu arde-
leni, cari nu s'a declaratu de nimenea inca de
privati de drepturile loru in archidiecesa, si intre
Bolog'a, carele n'a fostu nici cându cu domiciliulu
in Mercurea, si sustiene in fine, ca alegerea e in
tota virtute ei si sa se dechiarare membri de verificati.*)

Bolog'a dice, ca marturisesc ca inca nu e
luminat de ajunsu dura i pare bine ca s'a discu-
tatu lucrulu, si asiá sa se enuncie sinodulu.

Pres. cu privintia la Popescu arata, ca Consis-
toriulu n'a interpretat de capulu seu §§. din stat.
org. in ceea ce atinge dreptulu de alegere, ci a
urmatu asiá dupa cum trebuie sa intelégă ori si
cine respectivii §§. si dupa cum ii interpretat in-
susu sinodulu in anulu trecutu.

Se pună verificarea la votu si se primește.

Marti si mercuri s'a tienuta căte o siedintia.
Deputatii suntu numerosi si totu sosescu inca.

In 28 a sositu imperatulu germanu in Peters-
burg, a fostu intempinat cu entuziasmu si daruitu
de Czarulu cu o sabia ce pôrta inscriptionea „pentru
virtute.”

In Vien'a a sositu principale de corona din Dani'a,
principale Mila n sosesc in Maiu, iera principale
de Wales din Anglia carele a sositu in 28 sér'a
a fostu intempinat de imperatulu, de archiduci si
de principale de corona din Dani'a.

Sântirea flamurei bataliunii a 22 de honvedi in Fagarasiu

S'a sevarsit in 20 ale lunei cunrente de către
preotulu romano-catolicu de acolo,
de-si e lucru notoricu, cumca majoritatea absoluta
a acestei bataliuni o facu aoperatorii de patria ro-
mâni de religiunea greco-orientale, iera catolicii
numai căti-va insi suntu in acesta bataliune.

In Ungaria scim, ca parte mare s'a săntit
flamurile bataliunelor de honvedi de către preotii
majoritateli, numai pre la noi vedemu, ca se templa
altfelia.

Sa simu in tempulu aprobatelor inca aru fi
nedreptu, că flamurile acelor bataliuni inca sa se
santiesca de către preotii romano-catolici eschis-
vamente, cari nu constau din militari de relig. rom.
catolica, pentru ca aprobatelor inca recunoscu pre
religiunea romano-catolica numai de religiunea re-
cepta, cându dscu. — „Sunt quatuor religiones re-
ceptae: religio reformata, religio Lutherana, religio
unitaria et religio romana catholica” si nici decât
nu de predominantă. Cu atât'u mai vertosu e ne-
dreptate mare sa săntiesca preotu romano-catolicu
o flamura, sub care jura mai numai români de re-
ligiunea gr. or., astadi, cându religiunea gr. or. e
recepta, egala cu cele-lalte religiuni din tiéra si
biserica gr. or. autonoma.

Noi amu intielesu, ca ministeriulu aro si datu
ordinu, că pretotindenea sa se săntiesca flamurile
de către preotii majoritateli bataliunii; deca acésta
este asiá, apoi pentru ce nu se pazesc? pentru

*) Regretam forte, ca nu avem cuventarea
testuale.

ce organele subalterne ne amarescu cu atât'a sila
chiaru si cu ignorarea ordinatiunilor mai inalte ?!
Tocmai astaramu, ca in Brasovu inca se va
sânti flamur'a bataliunii a 23-lea, in care inca
fac majoritatea români de religiunea gr. or.; sa
vedem, sof inca va sănti flamur'a preotulu rom.
catolicu?

Dlu prot. Alessandru Tordosianu 1 fl. Nicolau
Bulgarea din Galda de susu 40 fl. Ioan'a Tecri'a
1 fl. Stefanu Marcu din Cetea 1 fl. Avramu Anto-
niu din Cristesci 1 fl. Ionasiu Petricu din Teciescii
1 fl. Nicolau Tecri'a 2 fl. Cosm'a Tecri'a 1 fl.
Cosm'a Mihaila lui Nicolau 1 fl. Cosm'a Vasiliu can-
toru 1 fl. Petricu Simionu lui Pavelu 1 fl. Tecri'a
Ioanu Albu 1 fl. Moise Petricu lui Ionasiu 1 fl.
Parfiru Petricu 1 fl. Mateiu Raic'a 50 xr. Georgiu
Tecri'a curatoru 1 fl. Par. Simeonu Corbea din
Ponoru 1 fl. Ioanu Cordea din Ponoru 1 fl. Vasiliu
Sav'a cantoru din Bradesci 1 fl. Par. Clementu din
Mogosiu 1 fl. Samuilu Botianu din Cheia Remetului
1 fl. Par. Stefanu Ivasicu din Cheia Remetului
1 fl. Gayriul Tecri'a 1 fl. Sevestianu Daramusiu
1 fl. Andreiu Botianu 1 fl. Par. Vivianu Laslu din
Cetea 2 fl. Biserica din Geoagiu de susu 6 fl. Bi-
serica din Remet-Ripa 3 fl. Dlu Axente din Cri-
cău 1 fl. Esremu Petricu 1 fl. Par. Iacobu Petricu
din Teciescii 1 fl. Grigoriu Tecri'a 1 fl. Alecsiu
Tecri'a 1 fl. Par. Troti'a din Cricău 1 fl. Erimie
Tecri'a 50 xr. Petru Petricu 50 xr. Mihailu Pe-
tricu 50 xr. Ioan'a Teodoro 50 xr. Teodoro Tec-
cri'a 50 xr. Ioanu lui Nicolau Tecri'a 1 fl. Teodoro
Praj'a 50 xr. Teodoro Cioica 50 xr. Constantinu
Hărbea din Cristesci 33 xr. Vasiliu Cristea 1 fl.
Ioanu Cioc'a 50 xr. Luchianu Tecri'a 1 fl. Ioanu
Tecri'a Budu 50 xr. Georgiu Petricu 1 fl. Vasiliu
Otioiu din Cetea 50 xr. Dela mai multi crestini 6 fl.

Suma 96 fl. 83.

Cu restul de 1 fl. 83 xr. s'a acoperita spe-
sele portului.

Asemenea aduce subsrisul parintelui Bogdanu
Germanu Ieromonachu si dui Georgiu Simona ma-
nipulantu in tipografia archidiecesana pentru intre-
venirea binevoitorie la maiestrul susu memorat in
favorulu nostru cea mai profunda multiamita publica.

Iacobu Petricu,
parochu gr. or.

* * (St. Marc. Girardin). Francia deplângere
pre unulu din cei mai renumiti literati si publicisti
ai sei, pre S. Marc. Girardin, carele au reposat in
11 Aprilie in urm'a unei gote. Elu se nascu in
anulu 1801, intră ca profesor in institutulu de in-
vietiamentu mai inaltu si totu-edata ca colaboratore
la diuariul „Journal des Debats”, cäscigă dela aca-
demie in multe renduri premii si decorațiuni, inca
inainte de a calatori in an. 1830 in Germania si
Austria spre a studia instructiunea superioara si de
medilociu din țierile esterne. In Berolinu venindu
in atingere cu Gans si insusi cu Hegel se facu cu-
noscutu cu miscările filosofice de act. — In anulu
1834 deveni profesore de poesia francesa la Sor-
bonne si oás ablegatu din Haute-Vienne pasi pre
teatrulu politicu, escela prin reporturile sele despre
instructiune si prin responsurile de adresa la vor-
biile de tronu a lui L. Philippe, precum si prin
caldurăsa participare la afacerile orientului, si anume
din punctu de vedere alu filelenismului, pre care'l u
a conservato pâna la betrânetele sele. Ca diu-
nalista escela prin elegantia, satira fina si prin o
cunoșintia rara a lucrurilor, su unulu din cei mai
buni colaboratori ai diuariului „Journal des Debats”,
la care au lucratu intr'nu siro lungu de ani pri
atâtea vicisitudini a tempului pâna mai in dilele din
urma, cându se retrase in urm'a unui conflictu, ce
avura conduceatorii acestui diuariu cu centrulu dreptu
orleanisticu. — Ca profesore la Universitate a eser-
ciatou o inriurintia mare asupra diverselor genera-
tioni, ce inconjurara catedra sea. Fù unu cau-
seur brillant si bine-cunoscutu cu obiectele ce
taiau in sér'a prelegerilor sele. Prin sarcasmi si
alusuniile picante la referintele presentului sciu' elu
sa-si atraga atentia numerosilor sei ascultatori
in modulu celu mai placutu. — Dela anulu 1844
su membrulu academiei francese. — Cu republica
nu se potu elu deplu impacă, remase ince cu im-
periul unu frondier dibace fără a rumpe publice cu
densula. Dela inceperea adunării nationale portă
iéra colorile orleanistilor. — Elu a fostu unulu
din cei mai insemnati si capacitatii membri ai cen-
trului d.n drépt'a si lucra neobositu atât'o in socie-
tate cătu si in colonele diuarielor pentru cau'sa
familiei Lud. Philippe, pentru carea mórtea sea e o
perdere semitita.

Varietati.

* * (Multi amici publica.) In nu-
mele comunitatei bisericesci gr. or. din comun'a Tec-
siescii, protopopiatulu Albei-Iulie, subsrisul aduce
cea mai profunda multiamita publica cătributu de re-
cunoscinta urmatorilor stimati dd. marinimosi, cari
cunoescundu de aprópe starea nostra au binevoito
la cumpărarea unei campane (clopotu), facutu de
dlu Vilhelm Gottschling varsatoriu de clopote din
Sabiu (Sub spinarea cânului nr. 11) preste totu